

SEKSIBUSSI JOENSUUSTA NORMANDIAAN

Uskallatko nousta
mysteriin kyytiin?

JUSSI KINNULA

JÄNNITYSROMAANI

Seksibussi Joensuusta Normandiaan

Jussi Kinnula
Seksibussi Joensuusta Normandiaan

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Jussi Kinnula

ISBN 978-952-80-7275-1

Kannen suunnittelu: Jussi Kinnula

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

Tekijästä ja teoksen synnystä

Olen ohjelmistotekniikan ammattilainen ja työskennellyt lähes kolmen vuosikymmenen ajan ohjelmistoyrityksissä, pääosin konsulttina. Asun Helsingin Kontulassa vaimoni kanssa, ja minulla on kaksi lasta.

Ohjelmistoalalla tekoälystä on muutamassa vuodessa tullut yhä tavallisempi osa työtä. Se ei tee ohjelmistoja itsestään, mutta oikein käytettynä se voi auttaa toteuttamaan ajatuksia, kokeilemaan vaihtoehtoja ja rakentamaan asioita, joiden tekeminen olisi aikaisemmin vaatinut aivan toisenlaiset resurssit.

Tästä syntyi myös ajatus tähän kirjaan.

Halusin kokeilla, voisiko samoja ohjelmistoalalla oppimiani työskentelytapoja soveltaa johonkin aivan muuhun: romaanin kirjoittamiseen. Voisiko tekoälyä käyttää työvälineenä niin, että lopputuloksena olisi kokonainen, omaleimainen ja mukaansatempaava tarina?

Tämän teoksen kirjoittamisessa on käytetty tekoälyä. Tarinan juoni, henkilöhahmot, tapahtumat, yksityiskohdat, huumori ja tunnelma ovat syntyneet ihmisen mielikuvituksesta. Tekoäly on käytetty apuna ajatusten muuttamisessa kertomukseksi, tekstin muotoilemisessa, vaihtoehtojen kokeilemisessä sekä käsikirjoituksen toimittamisessa ja viimeistelyssä.

En ajattele tämän työskentelytavan kilpailevan ammattikirjailijoiden työn kanssa tai vähentävän heidän ammattitaitonsa merkitystä. Pikemminkin tämä kirja on kokeilu siitä, mitä tapahtuu, kun ihminen tuo tarinan, kokemuksensa ja näkemyksensä ja käyttää uudenlaista työkalua niiden toteuttamiseen.

Ohjelmistomaailmassa hyvä lopputulos ei synny pelkästä työkalusta. Tarvitaan ajatus siitä, mitä ollaan tekemässä, lukemattomia valintoja, kokeiluja, korjauksia ja joskus myös paluuta takaisin alkuun.

Tämän kirjan kanssa kävi täsmälleen samoin.

Lopputuloksena syntyi matka Joensuusta Normandiaan – ja hieman pidemmälle kuin alun perin oli tarkoitus.

Alkupuhe

Jokaisella linja-autolla on oma luonteensa.

Toiset kuljettavat työmatkalaisia hiljaisina talviaamuina. Toiset vievät koululaisia retkille tai jalkapallojoukkueita turnauksiin.

Ja sitten on busseja, joiden olemassaoloon ei kukaan usko ennen kuin näkee ne omin silmin.

Tämä on kertomus yhdestä sellaisesta.

Kaikki alkoi viattomasta yhdistyskokouksesta Joensuussa. Kahvia oli keitetty liikaa, pullapitko oli kuivaa ja pöytäkirja eteni omaan verkkaiseen tahtiinsa. Kun joku ehdotti ryhmämatkaa Normandiaan paikallisille seksimessuille, nauru kesti lähes viisi minuuttia.

Sitten joku teki ehdotuksesta virallisen.

Ja joku toinen kannatti sitä.

Kun tasatuloksen ratkaissut arpa putosi puheenjohtajan kädestä pöydälle, alkoi tapahtumasarja, jota kukaan mukana ollut ei enää myöhemmin osannut selittää samalla tavalla.

Varsinkaan J. Sysi.

1

J. Sysi heräsi ennen kuutta, kuten oli herännyt lähes joka aamu viimeiset kaksikymmentä vuotta.

Eläkkeelläkin ihminen kantaa vanhoja rutiinejaan mukanaan. Keittiön ikkunan heijastuksesta häntä katsoi pitkä, kalju ja yhä jäntevä mies, vaikka vyötärölle oli vuosien mittaan kertynyt hieman pehmeyttä. Matkapäiväksi J. oli vetänyt ylleen oliivinvihreät housut ja kauluspaidan. Hän keitti kahvin, avasi ikkunan ja katseli, kuinka Joensuun aamu nousi harmaana Pielisjoen ylle.

Lattialla makasi Aho.

Kääpiösnautseri oli vanhentunut lähes samaa tahtia isäntänsä kanssa. Kuono oli muuttunut hopeiseksi ja liikkeet verkkaisiksi, mutta silmissä oli yhä sama levoton katse, jonka J. tunnisti rikospaikoilta vuosien takaa.

”Matkapäivä”, J. sanoi.

Aho nosti päätään, haukotteli ja heilautti häntäänsä juuri sen verran, että velvollisuus tuli täytetyksi.

Keittiön pöydällä lojui vihreä kansio. Sen etusivulle oli painettu suurin kirjaimin:

JOENSUUN ELÄKELÄISET RY – RYHMÄMATKA NORMANDIAAN

Sen alapuolelle joku oli liimannut tarran, jossa luki käsin:

SEKSIBUSSI.

J. pudisti päätään.

”Yhdistyskokouksissa ei pitäisi antaa ihmisille näin paljon kahvia.”

Hän ei ollut alun perin aikonut lähteä mukaan. Kokouksen päätyttyä puheenjohtaja oli kuitenkin pysäyttänyt hänet kahvipöydän ääreen, kun muut jo pukivat takkejaan ja taittelivat ylimääräisiä tuoleja seinää vasten.

Huoneessa oli tuoksunut seisahtuneelta kahvilta ja kuivahtaneelta pullapitkolta. Pöydällä lojui arpalappu, joka oli juuri ratkaissut koko matkan.

Puheenjohtaja oli vedonnut hänen kokemukseensa. Kun J. oli huomauttanut olevansa entinen salapoliisi, tämä oli sivuuttanut korjauksen pienellä kädenliikkeellä. Salapoliisi oli kuulemma aina salapoliisi.

Siinä hetkessä lause oli kuulostanut vain kätevältä keinolta muuttaa kieltäytyminen velvollisuudeksi. Silti se oli seurannut J:tä kokoushuoneesta kotiin ja palannut mieleen joka kerta, kun hän oli yrittänyt keksiä hyvän syyn perua matkansa.

Kello kahdeksalta linja-auto odotti Joensuun torin laidalla. Matkalaukkuja nosteltiin tavaratilaan, halauksia vaihdettiin ja jokainen yritti näyttää siltä kuin tällainen matka olisi täysin tavallinen.

Kukaan ei kuitenkaan puhunut ääneen siitä, miksi Normandiaan oikeastaan oltiin menossa.

Sen sijaan keskusteltiin säästä, kahvista, laivan buffetista ja siitä, oliko Ruotsissa edelleen kallista bensiiniä.

J. silitti Ahoa niskan takaa, mutta koira ei kääntänyt katsettaan. Se tuijotti bussin avointa ovea ja nuuhki ilmaa sieraimet väristen, kuin olisi yrittänyt erottaa dieselin, märän asfaltin ja vieraiden ihmisten hajujen alta jotakin muuta.

J. tunsu sormiensa alla, kuinka koiran selkä jännittyi. Sitten Aho päästi matalan murahduksen. Ääni oli niin hiljainen, että se melkein hukkui matkalaukkujen kolinaan ja lähtijöiden puheensorinaan.

J. kuuli sen silti. Aho ei ollut murissut sillä tavalla vuosiin eikä kuluttanut voimiaan turhiin varoituksiin.

Hän seurasi koiran katsetta bussille. Mitään poikkeavaa ei näkynyt, mutta vanha tutkijan vaisto oli jo nostanut päätään.

Jossakin oli jotain pielessä.

Mutta siinä vaiheessa hän ei vielä arvannut, kuinka monta kertaa matkan aikataulu, suunnitelmat ja käsitys tavallisesta turistireissusta ehtisivät muuttua ennen Normandiaa.

2

Linja-auto seisoi Joensuun torin laidalla moottori käynnissä kuin kärsimätön hevonen, joka tiesi matkan alkavan aivan kohta. Kuljettaja tarkisti vielä kerran peilit, sulki tavaratilan luukut ja vilkaisi matkustajalistaa. Eläkeläiset puolestaan etsivät omia paikkojaan verkkaiseen tahtiin. Joku vaihtoi penkkiä paremman maiseman toivossa, toinen varmisti saavansa istua puolisonsa vieressä ja kolmas tiedusteli, toimisiko bussin ilmastointi varmasti koko matkan.

J. Sysi oli valinnut paikkansa etuosasta. Hän piti siitä, että näki lähes koko bussin yhdellä silmäyksellä. Vanha ammatti ei ollut jättänyt häntä rauhaan eläkepäivinäkään. Hän tarkkaili ihmisiä lähes huomaamattaan, eikä kyse ollut uteliaisuudesta vaan tavasta. Aho käpertyi hänen jalkoihinsa, huokaisi syvään ja sulki silmänsä, mutta vain näennäisesti. J. tiesi koiran seuraavan ympäristöään yhtä tarkasti kuin hän itse.

Matkustajien joukosta erottui heti muutama persoona.

Takana ikkunapaikalla istui hiljainen mies, jonka olemus oli niin huomaamaton, että se alkoi jo herättää huomiota. Harmaa lippalakki oli vedetty syvälle otsalle, ruskea tuulitakki näytti nähneen parempiakin vuosia eikä mies ollut vaihtanut sanaakaan kenenkään kanssa. Ainoastaan pieni, lähes näkymätön liike toistui tasaisin väliajoin. Hän avasi olkalaukkunsa vetoketjua juuri sen verran, että sai käden sisään, kumartui hetkeksi ja suoristautui taas. Vasta kun mies käänsi päätään ikkunaan päin, J. huomasi hennon konjakin tuoksun leijailevan käytävälle.

Aho nosti kuononsa ilmaan ja haisteli hetken. Hiljainen mies huomasi koiran katseen ja nyökkäsi sille varovasti. Koira vastasi hitaalla hännänheilautuksella. Siihen päättyi heidän keskustelunsa.

Täysin vastakohtainen ilmestys oli etupenkkien rouva Kyllikki Vainio, joka teki vaikutuksen jo ennen kuin ehti istahtaa paikalleen. Vaaleaksi värjätyt hiukset oli laitettu huolellisesti, ja hänen hajuvetensä täytti bussin etuosan

niin voimakkaasti, että muutama matkustaja vilkaisi vaistomaisesti ilmanvaihtosuulakkeita. Meikkiä oli enemmän kuin J. oli nähnyt yhdessäkään teatteriesityksessä vuosikausiin, eikä Kyllikki näyttänyt pitävän sitä lainkaan liioitteluna. Hänen mielestään huoliteltu ihminen osoitti sillä kunnioitusta muita kohtaan.

Heti ensimmäiseksi hän pyysi sulkemaan lähimmän ikkunan.

Veto oli hänen mielestään lähes yhtä vaarallinen ilmiö kuin liukkaat portaat tai korkea verenpaine. Hän kertoi edesmenneen Raimonsa saaneen kerran vedon niskaansa, eikä ollut sen jälkeen enää koskaan ollut entisensä. Kukaan ei oikein tiennyt, mitä sillä tarkoitettiin, mutta ikkuna suljettiin silti.

J. pani merkille, että kolme matkustajaa vaihtoi saman tien paikkaansa taaemmas.

Hän hymyili itsekseen.

Matkan ensimmäinen näkymätön voima ei ollutkaan jännitys tai uteliaisuus, vaan ranskalainen hajuvesi.

3

Kahden ensimmäisen sadan kilometrin aikana bussiin oli laskeutunut se erikoinen hiljaisuus, joka syntyy vain pitkän matkan alussa. Kukaan ei ollut vielä väsynyt, mutta ensimmäiset keskustelut oli jo käyty. Kahvit oli juotu termospulloista, voileivät avattu voipaperistaan ja päivän lehdet luettu ainakin otsikoiden osalta.

Maisema vaihtui hitaasti Pohjois-Karjalan metsistä kohti etelää. Välillä tie halkoi peltoaukeita, välillä se sukelsi mäntykankaan keskelle, jossa puiden rungot vilisivät ikkunoiden takana tasaisena nauhana.

J. Sysi oli huomannut, että jokaisella bussissa oli oma matkustamisen tapansa.

Pitkä, hoikka ja ikäisekseen poikkeuksellisen hyväkuntoinen Sportti-Marjukka oli noussut jo kahdesti käytävälle venyttelemään pohkeitaan. Majuri Rautio, keskimittainen ja edelleen sotilaallisen ryhdikäs mies lyhyine teräksenharmaine hiuksineen, oli pitänyt huolen siitä, että jokainen pysyi omalla paikallaan turvavyö kiinnitettynä. Hiljainen konjakkimies oli käynyt kerran bussin vessassa ja palannut yhtä ilmeettömänä kuin oli lähtenytkin. Kyllikki Vainio oli ehtinyt kertoa viidelle eri ihmiselle, että Ranskassa ei saanut enää yhtä hyvää huulipunaa kuin ennen.

Reino puolestaan, pitkähäkö ja hieman kumararyhtinen harmaapartainen mies, oli kaivanut kalastajanliiviensä taskuista esiin kiikarin, jolla hän tarkkaili tienvarsien lintulautoja.

”Tuolla on närhi”, hän ilmoitti ääneen.

Kukaan ei ollut kysynyt.

Kuljettaja vilkaisi kelloaan ja sytytti oikean vilkun.

”Ensimmäinen tauko”, hän kuulutti rauhallisesti. ”Kaksikymmentä minuuttia.”

Bussi kaartoi vanhan Teboilin pihaan. Aseman korkea kyltti seisoi yhä tien varressa, mutta polttoainemittareiden näytöt olivat sammuneet jo vuosia sitten. Punavalkoinen katos oli haalistunut auringossa, eikä pihaan johtanut enää kuin muutama autonrengasura. Silti kahvilarakennus eli omaa sitkeää elämäänsä.

Sisällä tuoksui tuore kahvi ja juuri paistetut munkit.

Sellaiset munkit, joiden vuoksi ihmiset ajoivat ylimääräisen kymmenen kilometriä eivätkä koskaan katuneet päätöstään.

”Parempia kuin ABC:llä”, kuljettaja sanoi noustessaan seisomaan.

”Ja puolet halvempia.”

J. oli jo huomannut, ettei kuljettaja pysähtynyt koskaan suurille liikenneasemille, ellei ollut aivan pakko. Hän näytti pitävän pienistä paikoista, joissa kahvi tarjoiltiin posliinikuppiin eikä pahvimukiin ja joissa kassalla kysyttiin kuulumiset ennen maksamista.

Matkustajat valuivat ulos bussista verkkaisena joukkona.

Aho loikkasi portaat alas yllättävän ketterästi ikäisekseen ja jäi haistelemaan sorapihaa. J. antoi hihnan löystyä hieman. Vanha koira ei enää vetänyt minnekään, vaan kulki rauhallisesti ihmisen tahdissa.

Silloin hänen huomionsa kiinnittyi lyhyeen ja tukevahkoon mieheen, jonka vaaleat hiukset olivat jo selvästi harmaantuneet. Sinivalkoraidallinen T-paita ja vaaleanruskeat puuvillahousut tekivät hänestä lähes merimiesmäisen näköisen. Mies oli ehtinyt ensimmäisenä parkkipaikan reunalle ja sytytti savukkeen ennen kuin oli saanut bussinoven kunnolla selkensä taakse.

North State.

Mies veti savua keuhkoihinsa pitkään ja rauhallisesti. Kiireettömyys oli kuitenkin harhaa. Savuke ehti palaa lähes suodattimeen asti ennen kuin hän nosti seuraavan huulilleen ja sytytti sen edellisen hehkulla.

J:n katse ei jäänyt huomaamatta. Mies vilkaisi häntä, mutta ei näyttänyt puolustelemaan tapaansa.

”Ei kannata lopettaa kesken. Sitten niitä vasta tekeekin mieli.”

Hänen nimensä oli Arto Hämäläinen. Entinen koneinsinööri, joka oli viettänyt neljäkymmentä vuotta hammaslääkäriporien ja hoitotuolien parissa. Porien ääni oli syöpynyt niin syvälle hänen mieleensä, ettei hän eläkkeellä sietänyt enää edes sähköhammasharjaa.

J. kohotti kulmiaan. Arto vastasi käheällä naurulla ja veti jälleen savua keuhkoihinsa.

”Tupakka sentään pitää ääntä vain sytyttäessä.”

Kahvilan ovella syntyi pieni jono.

Sen keskellä seisoi pieni, pyöreä nainen, jonka käsilaukku näytti painavan enemmän kuin viikon matkatavarat. Hän kaivoi laukustaan tavaraa sellaisella järjestelmällisyydellä, että vaikutti siltä kuin laukun sisällä olisi ollut kokonainen varasto.

Laukun uumenista nousi ensin yksi silmälasipari, sitten toinen ja vielä kolmas. Nainen tarkisti jokaiset vuorollaan, palautti ne paikoilleen ja jatkoi kaivamista yhtä hyväntuulisena kuin olisi tiennyt koko ajan, missä etsimänsä oli. Lompakko löytyi vasta lasien alta.

”Aina sama juttu. Näillä silmillä pitää olla varalaset varalaseille.”

Hän esittäytyi Helvi Miettiseksi samalla kun järjesti tavarat takaisin laukkuunsa. Entisen kirjastonhoitajan käsissä kaikelle löytyi lopulta oma paikkansa, vaikka oikean paikan löytäminen vaati toisinaan kolme silmälasiparia.

Hän tiesi ulkoa hämmästyttävän määrän runoja, vuosilukuja ja puhelinnumeroita, mutta unohti lähes päivittäin, mihin oli juuri laskenut avaimensa.

Kun munkki viimein oli maksettu, Helvi kiitti kassaneitiä niin lämpimästi, että tämä hämmentyi.

”Tämä paikka ansaitsisi kulttuuripalkinnon”, Helvi totesi ensimmäisen haukkauksen jälkeen.

”Munkin perusteella?”

”Nimenomaan munkin perusteella.”

Joensuun Eläkeläiset ry:n bussimatka
Normandiaan alkaa harmittomana
seuramatkana ja päätty kaikkeen muuhun.

Mukana matkustaa eläköitynyt salapoliisi
J. Sysi, hänen vanha kääpiösnautserinsa Aho
sekä bussillinen omalaatuisia eläkeläisiä.

Kun Aho katoaa öisellä huoltoasemalla
Gävlessä, matkan suunta muuttuu. Pian
seurue huomaa joutuneensa keskelle
tapahtumia, joiden juuret ulottuvat
vuosikymmenten taakse.

Edessä on Normandia, mutta sitä ennen
on selvitetävä, mitä Gävlessä todella
tapahtui – ja miksi joku tuntuu seuraavan
heitä.

Seksibussi Joensuusta Normandiaan
on humoristinen road trip, joka muuttuu
vähitellen mysteeriksi, jossa vanhat
salaisuudet eivät suostu pysymään
haudattuina.

9

789528

072751